

BEZOEK AAN EEN GOLFKARTONFABRIEK

Ik zal u eens 'n paar richtlijnen geven, hoe je een fabriek moet bezichtigen zonder een figuur te slaan. Vroeger deed ik net, of ik er enig verstand van had. Dat is onjuist. De meneer, die u rondleidt, weet er namelijk veel meer van af en reeds bij het derde vliegwiel valt u reddeloos door de mand. Ik ben toen in het andere uiterste gevallen en speelde de man, die er geen bal van begreep. Dit is ook verkeerd. Zo'n directeur vindt dat in 't begin wel aardig, maar na een tijdje gaat hij merken dat u een gewone sufferd bent. De ware positie is er tussenin.

Toen de heer Van Meurs mij dan ook vroeg, of ik zijn fabriek eens kwam bekijken, zocht ik in de encyclopedie onder de letter R naar het ribbelkarton. Wij, leken, spreken namelijk niet van golfkarton, maar van ribbelkarton. Dat weet de heer Van Meurs niet, omdat hij een vakman is, maar wij, uilskuikens, weten dat. Ik vond inderdaad het ribbelkarton, met de aanwijzing: 'Zie golfkarton'. Dit was een tegenvaller. Ik had het deel G uitgeleend aan een vriend, die geologie studeert en niet van halve maatregelen houdt. Gelukkig was hij thuis. Ik trof hem in hemdsmouwen voor het raam, lezend in de rubriek Galvanometers, want daar weet hij ook iets van. Samen zochten we het Golfkarton op en vonden tot onze verrassing, dat er een onderscheid bestond tussen golfkarton, kogel-

tjespapier en slangenpapier. Dit was voldoende. Nog meer kennis zou de heer Van Meurs slechts geprikkeld hebben.

De volgende dag betrad ik zijn kantoor als een man, die zeker is van zich zelf. 'Kom aan,' sprak de heer Van Meurs, nadat wij een sigaar hadden gerookt, waarvan het dekblad enigszins geribbeld was, 'zullen we de afdeling golfkarton eens gaan zien?' 'Neen,' antwoordde ik, 'golfkarton interesseert me niet. Maar als u kogeltjespapier hebt, dan kunt u me met 'n natte vinger meekrijgen.' Ik zag, dat het schot raak was. Ook de bedrijfsleider, die al die tijd achteloos in een la had zitten rommelen, begon me in de gaten te krijgen. Het was nu zaak de voorsprong uit te buiten. 'Kogeltjespapier,' hernam ik, 'is strategisch van het grootste belang. Maar als u me vraagt, waar nu *eigenlijk* m'n hart naar uitgaat, dan zeg ik: slangenpapier.'

Beide heren verbleekten. Zij hadden gedacht, een leek tegenover zich te vinden. Nu bleek, dat er zich een kenner in het perceel bevond. 'Ik ben dol op slangenpapier,' vervolgde ik, 'er gaat geen verjaardag voorbij, of ik krijg er een baal van in huis. En dan ben ik de eerstvolgende maanden voor niemand te spreken. Maar mijn vrienden weten, dat ze me met één ding nóg meer plezier kunnen doen. Dat is plakband. Een rol plakband, zeg ik altijd, en de winteravonden *vliegen* voorbij. Hebt u zo'n afdeling?'

Ik kon geen kwaad meer doen. Toch moet je nooit denken: - Nou ben ik er. Want dit is slechts het grove spitwerk. De fijne bovenbouw komt pas bij het eigenlijke bezichtigen. Zeg daarbij zo weinig mogelijk.

Iemand die zwijgt, wekt altijd het vermoeden het naadje van de kous te weten. Sta af en toe stil en werp een blik in de raderen. Zeg dan glimlachend: 'Kijk, die transmissie is aardig.' U weet wel niet wat een transmissie is, maar de heren Van Meurs weten dat ook niet. De man die aan de machine staat, weet het misschien wel, maar hij bedenkt dat pas 's avonds in bed en dan ligt u ook al onder de wol. Vraag af en toe, of een machine kan worden stopgezet. Kan dit niet, dan loopt u spijtig door. Kan het wel, dan steekt u uw arm diep in de raderen en voelt even. Dan knikt u tevreden en roept: 'Draaien maar.'

Zeer goed is het ook, om af en toe op de hurken te gaan zitten en onder de machine te kijken. Er is daar wel niets te zien, maar daarom komt ook niemand op die gedachte. Een bijzonder fijn trekje is het, om opeens terug te keren en nóg eens te gaan kijken naar iets, wat u al heel lang bekeken hebt. Dit kan van alles beduiden. Niemand echter komt op de inval, dat het volstrekt niets betekent. Vraagt men beschroomd, wat u toch ziet, glimlach dan en schud zwiingend het hoofd. De rondleider krijgt nu het nare gevoel, dat hem al die jaren iets heel belangrijks ontgaan is. Zeg desnoods, als hij aanhoudt: 'Typisch.' *Curieus* is ook goed. Maar helemaal niets zeggen is beter. Zeer aan te bevelen is het, om af en toe in het voorbijgaan een stuk golfkarton te pakken en daar de bovenkant af te scheuren. U houdt dan de ribbeltjes over. Die trekt u uit elkaar en *bijt* er even in. Tenslotte gooit u het op de grond en loopt meteen door. U moet altijd dóórlopen. Blijft u staan, dan loopt u vast.

Nu iets voor Meer Gevorderden. Neem een strook kogelpapier, bekijk het aandachtig en zeg dan: 'Houtvrij zou de brekingscoëfficiënt hoger zijn.' Dit is een gewaagd stukje en ik moet het beginners ontraden. U bent nu van het defensief in het offensief gegaan. Tot nu toe hebt u als een sul achter de firmanten aangelopen, maar nu begint u kritiek uit te oefenen. Dit is zeer sterk spel. U moet hierbij met kleinigheden beginnen. Het aanvatten van een strook slangenpapier en dit bekommerd tegen het licht houden, om dan meewarig te glimlachen, is voor dit stadium de juiste opening. De opmerking: 'Noemt u *dit* slangenpapier?' lijkt mij daarbij wat kras. Voer het vooral *langzaam* op. Zeg bijvoorbeeld van een bepaalde afdeling: 'Te klein behuisd'. Een fabrikant vindt dat prettig, want hij heeft uitbreidingsplannen. Fabrikanten hebben *altijd* uitbreidingsplannen. Hij zal dan antwoorden: 'Zeker, maar we willen ook uitbreiden.' Zeg hierop korzelig: 'Willen, willen, uitbreiden moet je *doen*.' 't Is op 't randje, maar 't kan.

Een geschikt terrein om tot de aanval over te gaan is het laboratorium. Het laboratorium is het harte-lapje van elke fabrikant, omdat dit het gedeelte is van zijn bedrijf, waarvan hij het minst begrijpt. Er lopen daar mannen rond met witte jassen, die door microscopen naar iets kijken, wat ze allang gezien hebben. Kijk vooral niet mee, want dan staat u voor aap. Loop met vaste tred op een microscoop toe en begin deze rustig te demonteren. Bij het achtste lensje gekomen, fluit u even verbaasd. U keert zich naar zo'n witte jas en vraagt: 'Waar hebt u dit gekocht?' De

man noemt dan de winkel. U fluit weer en zegt: 'Jammer.' Vervolgens kijkt u uit het raam en mompelt: 'Voor hetzelfde geld had het iets *goeds* kunnen zijn.' Verder zou ik niet gaan. Ik heb een vriend gekend, die nog iets verder ging en toen de fabriek werd uitgetrapt. Dit is onaangenaam.

Ik hoop met deze richtlijnen aan toekomstige bezoekers van golfkartonfabrieken enige vastheid gegeven te hebben. En verder ben ik van mening, dat de fabriek van de heer Van Meurs aan de hoogste eisen voldoet. Ik had er graag wat op aangemerkt, maar ik kon niets vinden. Zelden heb ik zoveel zorg zien besteden aan iets, dat zo volkomen waardeloos is. Dat een aantal volwassen mensen hun beste krachten wijden aan een produkt, dat na aankomst door de ontvanger direct wordt weggegooid, is een mystieke ervaring. Dit zijn óf heiligen óf krankzinnigen. Maar vermoedelijk is ook hun positie er tussenin.